

“L'epistolari Fuster està mal conservat”

Dolors Lamarca,
directora de la
Biblioteca de Catalunya,
ha donat un ultimàtum:
si els gestors de la
Casa Fuster de Sueca
no conserven com cal
l'epistolari literari
de l'escriptor, llegat
cedit per testament
a la seva institució,
el traslladarà a la seva
seu de Barcelona.
L'amenaça sembla
que ha fet efecte.

Els originals de les cartes de contingut literari rebudes per Joan Fuster, una de les correspondències més notables de la història de la literatura i cultura catalanes del segle XX, no estan ben custodiats. La sala de la Casa Fuster de Sueca on es troben no és un lloc idoni per conservar material documental i bibliogràfic i posar-lo a disposició dels investigadors, tractant-se com és el cas d'un fons únic. Ho ha fet saber Dolors Lamarca, directora de la Biblioteca de Catalunya, propietària de l'epistolari, als tècnics de la Biblioteca Valenciana responsables del manteniment, i ho ha exposat en una carta enviada l'11 de gener passat a l'alcalde de l'Ajuntament de Sueca (Ribera Baixa), Salvador Gil Beltrán, a la qual ha tingut accés EL TEMPS. Dolors Lamarca va enviar-ne còpies a Romà Seguí i Francès, cap de servei de coordinació tècnica de la Biblioteca Valenciana, i Josep Palacios, hereu del llegat Fuster.

L'any 1993 la Biblioteca de Catalunya va acceptar el llegat del conjunt epistolari, cedit per l'escriptor en el seu testament, però va decidir deixar-lo en dipòsit indefinit a la seu de la Fundació Joan Fuster de Sueca a canvi de rebre'n una còpia microfilmada.

La queixa de la directora de la Biblioteca de Catalunya es va produir després d'una visita feta el 10 de desembre a Sueca, amb la directora de la Unitat Bibliogràfica del Centre, Joana Escobedo, per informar-se de l'estat del fons Fus-

ter propietat de la Biblioteca de Catalunya.

“Si no es normalitza el tractament tant físic com tècnic del fons Fuster durant aquest 2005 i no es disposa en una seu pertinent –ens diu Dolors Lamarca–, la Biblioteca de Catalunya, per raons de seguretat i preservació, hauria de prendre les mesures oportunes, com a titular i propietària d'una part important i ben definida del llegat. Així ho hem fet saber a les parts implicades.” Entre aquestes mesures per prendre, hi hauria la de traslladar l'epistolari a la Biblioteca de Catalunya, però Dolors Lamarca espera que no s'hagi d'arribar a aquest extrem, encara que les dificultats que ha trobat per la manca d'entesa entre les dues institucions responsables de la Casa Fuster, l'Ajuntament –del PSOE– i la Biblioteca Valenciana de la Generalitat –del PP– retarda la solució del problema, a més de crear-li molts maldecaps i de fer-li perdre molt de temps, tant a ella com als tècnics de la seva biblioteca implicats.

Com que es troba amb dos interlocutors que no van a la una, la directora de la Biblioteca de Catalunya ha de multiplicar les gestions, les converses telefòniques, les reunions, la redacció de cartes i les visites.

L'admiració i l'estima que Lamarca sentia per Joan Fuster, al qual havia visitat diverses vegades a la seva casa de Sueca, on ara ha d'anar com a “inspectora” per raons del seu càrrec, li dóna ànims per tirar endavant amb les enutjoses gestions.

A més a més, Lamarca ha estat requerida per intervenir en els problemes de la Fundació Joan Fuster, ja que la Biblioteca de Catalunya va acceptar de tenir un representant al Patronat. El 13 de desembre, en la carta que l'alcalde de Sueca va excusar-se per no haver assistit a l'entrevista del 10 de desembre a Sueca, li va demanar la seva col·laboració per trobar consens en l'aprovació dels estatuts de la Fundació, entre la Generalitat Valenciana, els marmessors i l'Ajuntament.

La Biblioteca de Catalunya ha rebut fins ara cinc propostes d'estatuts diverses i diversos esborranys de convenis entre la Conselleria de Cultura valenciana i l'Ajuntament de Sueca, per a l'estudi i la valoració.

Dolors Lamarca ha manifestat sempre la seva disposició a col·laborar a fer els passos necessaris perquè els estatuts es puguin aprovar com més aviat millor, tot i saber que la responsabilitat de la institució que presideix no és la d'impulsar la Fundació, sinó la d'aconseguir que es preservi l'epistolari i se'l difongui posant-lo a l'abast dels estudiosos.

Dolors Lamarca va comprovar que no caldria que l'epistolari deixés la Casa Fuster. "D'espai, n'hi ha —ens diu—, a diferència d'altres cases museu d'escriptors que no tenen lloc suficient per acollir documentació. Però no amb la manera que hi està i sense haver resolt el problema de les humitats. Cal treure els documents dels arxivadors metàl·lics on els tenia l'escriptor, abonyegats per les bombes que van llançar-hi en vida seva. De totes maneres, els vaig aconsellar que guardessin les caixes metàl·liques perquè són un valuós testimoni dels atemptats, però les cartes, ben ordenades, s'han de col·locar en uns contenidors nous."

Com va observar Dolors Lamarca i com exposa en la seva carta, a primera vista la sala mostrava que hi ha hagut humitats importants, que cap tècnic no hi havia intervingut encara des del moment del seu dipòsit, de manera que ni els elements perniciosos —clips metàl·lics, per exemple— no s'havien eliminat, i que ni tan sols s'havia procedit a l'elaboració de l'inventari.

JORDI PLAY

Dolors Lamarca, directora de la Biblioteca de Catalunya, va anar a Sueca per vetllar per l'epistolari Joan Fuster. Ha denunciat que ni s'ha catalogat encara ni està ben conservat.

En la carta de l'11 de gener, la directora de la Biblioteca de Catalunya adjuntava les normes que, per a la preservació i conservació de fons, proposa Elvira Permanyer, cap de la Secció d'Emmagatzemament, Preservació i Conservació, i les que proposa Anna Gudayol, cap de la Secció de Manuscrits, per al tractament tècnic. "No dubto, tanmateix —afegia—, que els tècnics que es designin sabran fer-hi front amb tota professionalitat."

Cal dir que aquesta carta arribava després de veure que fins a aquell moment les gestions iniciades en el seu dia per la Biblioteca de Catalunya amb l'objectiu de resoldre el problema de l'epistolari no havien donat cap resultat.

La visita i la carta han tingut uns primers efectes positius. Romà Seguí i Francès, cap de Servei i de Coordinació tècnica de la Biblioteca Valenciana, notificava el 24 de febrer a Dolors Lamarca que s'havien fet els primers passos per resoldre el problema de manteniment del llegat, després d'haver-se reunit amb Josep Palacios, tres professors de la Càtedra Fuster, Toni Furió, Ferran Carbó i Francesc Pérez Moragon, i Víctor Gómez Labrado, coordinador de la Casa Fuster.

D'altra banda, es va acordar encarregar a Santi Cortés la catalogació de la

correspondència. També s'ha parlat "amb el nostre restaurador, Pep Vergara, perquè habilite els materials de preservació necessaris per a la bona instal·lació dels materials que són als arxivadors metàl·lics, és a dir, els documents que pertanyen a la Biblioteca de Catalunya i que són responsabilitat de la Biblioteca Valenciana. Volem —promet Romà Seguí en la seva carta— treure'ls del lloc on són ara per instal·lar-los com cal dins de la Casa Fuster. Només et demane que em contestes amb una autorització perquè pugui comunicar a l'Ajuntament que esteu assabentats del trasllat." A més, el cap de Servei de la Biblioteca Valenciana ha demanat pressupostos per abillar el mobiliari de la sala de lectura, l'aula i les oficines. I acaba la carta dient que espera que "quan ens visites pugui mostrar-te com s'ha fet el treball".

Si el programa de la Biblioteca Valenciana es porta a terme, les queixes de Dolors Lamarca hauran donat els seus fruits. Una cosa ben diferent serà que la directora de la Biblioteca de Catalunya pugui impulsar el consens necessari per aprovar els estatuts de la Fundació i el conveni entre Ajuntament i Generalitat.

Lluís Bonada